

OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

Szczegółowe zasady naliczania i wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska reguluje *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r. poz. 672 ze zm.).

Zgodnie z art. 273 ust. 1 *ustawy Prawo ochrony środowiska* opłata za korzystanie ze środowiska jest ponoszona, między innymi, za:

1. wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza:
 - z kotłowni
 - procesów technologicznych, np.: malowanie, lakierowanie, spawanie, procesy drukarskie, obróbka drewna, galwanizacja, wyrób masy bitumicznej, wędzenie itp.
 - ze spalania paliw przez środki transportu,
 - z przeładunku benzyn silnikowych,
 - z chowu lub hodowli zwierząt
- 1a). przydzielone uprawnienia do emisji na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. poz. 1223 oraz z 2016 r. poz. 266);
2. wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, tj.:
 - ścieków komunalnych, bytowych lub przemysłowych,
 - wód chłodniczych,
 - wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni ujętych w systemy kanalizacyjne, z wyjątkiem kanalizacji ogólnospławnej,
 - wód zasolonych,
 - wód wykorzystanych na potrzeby chowu lub hodowli ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych;
3. pobór wód podziemnych, powierzchniowych wód śródlądowych oraz morskich wód wewnętrznych
4. składowanie odpadów.

Podmioty korzystające ze środowiska tj.:

- a) przedsiębiorcy i przedsiębiorcy zagraniczni w rozumieniu *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego
- b) jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami w rozumieniu *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*
- c) osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami, korzystające ze środowiska w zakresie, w jakim to korzystanie wymaga stosownego pozwolenia

zobowiązane są do przedstawienia marszałkowi województwa wykazu zawierającego zbiorcze zestawienie informacji i danych o zakresie korzystania ze *środowiska oraz o wysokości należnych opłat* oraz wniesienia opłat wyliczonych według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce.

Wzór wykazu o zakresie korzystania ze środowiska oraz jednostkowe stawki opłat można odszukać na stronie internetowej: www.wrotapodlasia.pl → rolnictwo i środowisko → środowisko → opłaty za korzystanie ze środowiska. Stawki opłat generalnie ulegają corocznej zmianie. Zgodnie z zapisem art. 289 ust.1 ustawy nie wnosi się opłat z tytułu tych rodzajów korzystania ze środowiska, których roczna wysokość nie przekracza 800 zł.

UWAGA!

W przypadku gdy roczna wysokość opłaty z tytułu każdego z rodzajów korzystania ze środowiska nie przekracza 100 zł nie przedkłada się także wykazu o zakresie korzystania ze środowiska.

Zniesiony został również obowiązek przekazywania przez korzystających ze środowiska wykazów Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty i wnosi ją, bez wezwania, na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska.

Wyjątek stanowią opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów z eksploatacji urządzeń, którymi zgodnie z ww. ustawą są niestacjonarne urządzenia techniczne (w tym środki transportu), Należy je wnosić na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce rejestracji podmiotu korzystającego ze środowiska.

Zarówno wykaz jak i opłatę za dany rok kalendarzowy należy wnieść **do dnia 31 marca następnego roku.**

Naliczone opłaty należy uiścić na konto:

**Województwo Podlaskie
Bank Ochrony Środowiska S.A. Oddział w Białymstoku
Nr 47154012162001440524030001**

Na przelewie należy podać nazwę i adres płatnika, rodzaj korzystania ze środowiska, okres rozliczeniowy i rok, którego wpłata dotyczy; jeżeli wpłata dotyczy kilku rodzajów korzystania ze środowiska, należy podać odrębne kwoty, np. za pobór wód, za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza itd.; w przypadku wpłaty po terminie należy wyodrębnić kwotę odsetek.

Informujemy jednocześnie, iż eksploatacja niektórych instalacji jest dozwolona po uzyskaniu pozwolenia. W przypadku jego braku podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone (art. 292 ustawy POŚ) o 500 % (wymiar x 6).

Wszelkie informacje dotyczące opłat za korzystanie ze środowiska można również odszukać na stronie internetowej: www.wrotapodlasia.pl → **rolnictwo i środowisko** → **środowisko** → **opłaty za korzystanie ze środowiska**.

Wykazy o zakresie korzystania ze środowiska mogą być przedkładane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w postaci papierowej albo elektronicznej z wykorzystaniem **„EKOPŁATNIKA”**.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku przedkładania tego rodzaju dokumentów drogą elektroniczną, muszą być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo przy użyciu profilu zaufanego elektronicznej platformy usług administracji publicznej.

UWAGA! - Wykazy zawierające informacje o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat wymagają podpisu osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu (np.: właściciel firmy, osoba lub osoby wymienione w KRS). W przypadku, gdy przedmiotowy wykaz podpisywany jest przez inną osobę, do przesłanej informacji należy dołączyć pełnomocnictwo wraz z dowodem wpłaty opłaty skarbowej (w wysokości 17 złotych na rachunek: BANK PEKAO SA 26 1240 5211 1111 0010 3553 3132) za jego złożenie.

Należy wówczas wpisać: <https://wrotapodlasia.pl/> lub można wejść na Cyfrowy Urząd poprzez stronę <http://www.wrotapodlasia.pl/>, a w menu górnym kliknąć na Cyfrowy Urząd. Należy uzupełnić pole „Znajdź usługę” poprzez wpisanie „Opłaty za korzystanie ze środowiska”, a następnie zatwierdzenie przyciskiem „Szukaj”. Następnie wybrać właściwą usługę z wyświetlonej listy. Na dole strony wybranej usługi należy nacisnąć „Wybierz urząd” i kliknąć „Wybierz” obok nazwy: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego. Pojawi się formularz elektroniczny „Ekopłatnik”, przy którym trzeba wybrać przycisk „Wypełnij”. Należy zalogować się do wcześniej utworzonego konta na platformie Cyfrowego Urzędu. Jeśli takiego konta nie posiadamy, na stronie Cyfrowy Urząd należy wybrać opcję „Zarejestruj się” i wypełnić obowiązkowe pola.

W przypadku wątpliwości i pytań odnośnie w/w zagadnień prosimy o kontakt:

– w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza

(85) 66-54-134,

(85) 66-54-467,

(85) 66-54-498,

(85) 66-54-478,

(85) 66-54-577,

– w zakresie poboru wód i wprowadzania ścieków oraz składowania odpadów

(85) 66-54-450

OPAKOWANIA I OPŁATA PRODUKTOWA

Przypomina się również o obowiązkach ciążących na przedsiębiorcach z mocy ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1863) oraz ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1478 ze zm.), a w szczególności o obowiązku przedkładania marszałkowi województwa w terminie **do 15 marca następnego roku**, sprawozdań dotyczących gospodarki opakowaniami i odpadami poużytkowymi oraz uiszczania należnej opłaty produktowej.

Ww. ustawom podlegają przedsiębiorcy:

- wprowadzający produkty w opakowaniach
- wprowadzający opakowania
- eksportujący opakowania
- eksportujący produkty w opakowaniach
- dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach
- wprowadzający produkty (m. in. opony, oleje smarowe).

W terminie do 15 marca za rok poprzedni składają oni odpowiednio:

- roczne sprawozdanie o produktach w opakowaniach, opakowaniach i gospodarowaniu opakowaniami,
- sprawozdanie OŚ-OP1 za produkty.

Obliczoną w ww. sprawozdaniach należną opłatę produktową wnosi się na rachunek Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w terminie:

- **do 15 marca** roku następującego po roku, którego opłata dotyczy (za opakowania)

Województwo Podlaskie

Bank Ochrony Środowiska S.A. I Oddział w Białymstoku

Nr: 72 1540 1216 2054 4405 2403 0005

Tytuł wpłaty: Opłata produktowa za opakowania za rok ...

- **do 31 marca** roku następującego po roku, którego opłata dotyczy (za produkty)

Województwo Podlaskie

Bank Ochrony Środowiska S.A. I Oddział w Białymstoku

Nr: 20 1540 1216 2001 4405 2403 0002

Tytuł wpłaty: Opłata produktowa za produkty za rok ...

UWAGA! Wprowadzający produkty w opakowaniach do 1 Mg (1000 kg masy opakowań), którzy chcą skorzystać ze zwolnienia z opłaty produktowej, mają obowiązek złożyć **do 15 marca** za poprzedni rok:

1. roczne sprawozdanie o produktach w opakowaniach, opakowaniach i o gospodarowaniu opakowaniami
2. oświadczenie o pomocy *de minimis* lub zaświadczenia o pomocy *de minimis* otrzymanej w roku, w którym wnioskodawca ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat,
3. wniosek - formularz informacji dla ubiegającego się o pomoc *de minimis*.

Wprowadzający produkty w opakowaniach jest ponadto obowiązany prowadzić publiczne kampanie edukacyjne lub przekazać na rachunek:

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

BGK Oddział w Warszawie

Nr 71 1130 1062 0000 0109 9520 0003

kwotę w wysokości co najmniej 2% wartości netto opakowań wprowadzonych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym, co wykazuje w rocznym sprawozdaniu dotyczącym opakowań.

Sprawozdania można sporządzić na formularzach dostępnych na stronie internetowej: www.wrotapodlasia.pl → *rolnictwo i środowisko* → *środowisko* → *opakowania i odpady opakowaniowe* lub *produkty i odpady użytkowe*.

**W przypadku wątpliwości i pytań odnośnie w/w zagadnień prosimy o kontakt z pracownikami Departamentu Ochrony Środowiska
ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, V piętro, pok. 504,
tel. 85 66-54-411.**

BATERIE I AKUMULATORY

Przypomina się również, iż *ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1803 ze zm.) nakłada szereg obowiązków ciążących na przedsiębiorcach wobec marszałka województwa, którzy prowadzą działalność w zakresie wprowadzania baterii i akumulatorów, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów oraz sprzedaży detalicznej baterii lub akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych.

Przedsiębiorcy wprowadzający do obrotu baterie lub akumulatory są zobligowani do zorganizowania oraz sfinansowania zbierania, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów, właściwego gospodarowania nimi oraz finansowania publicznych kampanii edukacyjnych.

Każdy wprowadzający musi mieć zawartą umowę z zakładem przetwarzania zużytych baterii lub akumulatorów.

Natomiast wprowadzający baterie i akumulatory przenośne ma obowiązek zawarcia dodatkowo umowy ze zbierającym zużyte baterie i akumulatory, w celu osiągnięcia wymaganych poziomów zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych.

Z powyższym związane są również obowiązki sprawozdawcze.

UWAGA!: od 1 stycznia 2015 roku uprawnionym do zwolnienia z opłat za baterie i akumulatory jest przedsiębiorca:

- wprowadzający baterie lub akumulatory, który w danym roku kalendarzowym wprowadził do obrotu baterie przenośne lub akumulatory przenośne o łącznej masie nieprzekraczającej 1 kg,
- wprowadzający baterie lub akumulatory, który w danym roku kalendarzowym wprowadził do obrotu baterie przemysłowe lub akumulatory przemysłowe, baterie samochodowe lub akumulatory samochodowe o łącznej masie nieprzekraczającej 100 kg.

Zwolnienie to stanowi pomoc de minimis. Ma ono zastosowanie jedynie wówczas, gdy przedsiębiorca złoży marszałkowi województwa, w terminie **do 15 marca** każdego roku zaświadczenie lub oświadczenie o pomocy de minimis oraz informacje, których zakres został określony w przepisach.

Wartość pomocy de minimis odpowiada wysokości zwolnienia z opłaty produktowej obliczanej z zastosowaniem stawki opłaty produktowej dla zużytych baterii przenośnych lub zużytych akumulatorów przenośnych (9 zł/kg). Przedsiębiorca taki może być zwolniony z obowiązków: osiągania wymaganego poziomu zbierania, opłaty produktowej, organizowania i finansowania, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania, zawierania umowy ze zbierającym zużyte baterie i akumulatory, zawierania umowy z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, składania wykazu zakładów przetwarzania.

Do **15 marca** należy przedłożyć Marszałkowi Województwa Podlaskiego **sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy** dotyczące:

- masy wprowadzonych na rynek baterii i akumulatorów (dotyczy wprowadzających)
- poziomów zbierania wraz z wykazem punktów zbierania (dotyczy wprowadzających tylko przenośne)
- wykazów zakładów przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów (dotyczy wprowadzających)
- wysokości środków przeznaczonych na kampanie edukacyjne (dotyczy wprowadzających)
- wysokości należnej opłaty produktowej (dotyczy wprowadzających tylko przenośne)
- wysokości pobranej opłaty depozytowej i przekazanej nieodebranej opłaty depozytowej (dotyczy sprzedawców detalicznych baterii i akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych)
- masy zebranych zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych (dotyczy zbierających)
- rodzaju i masy przyjętych do przetwarzania i przetworzonych zużytych baterii i zużytych akumulatorów, osiągniętych poziomów recyklingu (dotyczy prowadzących zakłady przetwarzania).

Dokumenty, o których mowa wyżej należy złożyć w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego przy ul. Wyszyńskiego 1, 15 – 888 Białystok, osobiście lub przesłać pocztą na w/w adres.

15 marca upływa również termin rozliczenia się z opłaty produktowej, nieodebranej opłaty depozytowej oraz nie wydatkowanych środków na publiczne kampanie edukacyjne.

Wpłat z tego tytułu należy dokonać na rachunek:

**Województwo Podlaskie,
Bank Ochrony Środowiska S.A. Oddział w Białymstoku
Nr 02 1540 1216 2054 4405 2403 0004**

Szczegółowe informacje dotyczące powyższego oraz wzory sprawozdań dostępne są na stronie internetowej www.wrotapodlasia.pl → *rolnictwo i środowisko* → *środowisko* → *baterie i akumulatory*.

**Wyjaśnień udzielają pracownicy Departamentu Ochrony Środowiska
przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, V piętro, pok. 504,
lub pod numerem telefonu:
tel. 85 66-54-411**

ZUŻYTE SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

W dniu 1 stycznia 2016 r. weszła w życie *ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2015 r. poz.1688). Zgodnie z zapisami nowej ustawy do czasu utworzenia przez marszałka województwa rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami (BDO) – obowiązku wynikającego z *art. 49 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.) - rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie prowadził Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Obowiązki przedsiębiorców

1. Wprowadzający sprzęt, zgodnie z art. 20 oraz 21 ustawy ZSEE jest obowiązany do osiągnięcia w poszczególnych latach określonych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu.

Rozliczenie wykonania obowiązków następuje na koniec roku kalendarzowego.

Wprowadzający sprzęt, którzy nie wykonali obowiązku są zobligowani do wpłacania opłaty produktowej, obliczonej oddzielnie w przypadku nieosiągniętego wymaganego:

- 1) poziomu zbierania
- 2) poziomu odzysku
- 3) poziomu recyklingu

- dla każdej grupy sprzętu określonej w załączniku do ustawy.

Należną opłatę produktową oblicza się jako iloczyn stawki opłaty produktowej i różnicy pomiędzy wymaganym a osiągniętym poziomem odpowiednio: zbierania, odzysku albo recyklingu zużytego sprzętu.

Stawka opłaty wynosi:

- 1) grupy sprzętu nr 3 określonej w załączniku nr 1 do ustawy – od 4 zł do 8 zł za 1 kg;
- 2) innych grup sprzętu niż grupa nr 3 – od 0 zł do 2 zł za kg.

Wprowadzający sprzęt jest obowiązany do sporządzenia i przedłożenia Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska rocznego sprawozdania, zawierającego odrębnie dla poszczególnych grup sprzętu określonych w załączniku nr 1 do ustawy informację o wysokości należnej opłaty produktowej do dnia 15 marca roku kalendarzowego następującego po roku, którego opłat dotyczy. Natomiast należna opłata produktowa jest wpłacana na odrębny rachunek bankowy marszałka województwa również do dnia 15 marca.

Zwolnienie z opłaty produktowej

Zgodnie z art. 76 ustawy ZSEE zwalnia z opłaty produktowej wprowadzającego sprzęt, który wprowadza do obrotu:

- 1) małogabarytowy sprzęt, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm, o łącznej średniorocznej masie sprzętu nieprzekraczającej 100 kg,
- 2) wielkogabarytowy sprzęt, którego którykolwiek z zewnętrznych wymiarów przekracza 50 cm, o łącznej średniorocznej masie sprzętu nieprzekraczającej 1000 kg.

Zwolnienie ma zastosowanie jeżeli wprowadzający sprzęt złoży marszałkowi województwa, w terminie do dnia 15 marca każdego roku zaświadczenia dotyczące pomocy de minimis.

2. Wprowadzający sprzęt, w myśl art. 15 ustawy ZSEE zobowiązani są:

- 1) przeznaczać na publiczne kampanie edukacyjne lub
 - 2) wnosić na odrębny rachunek bankowy właściwego urzędu marszałkowskiego
- łącznie co najmniej 0,1% przychodów netto z tytułu wprowadzania do obrotu sprzętu osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym.

Zwolnienie z powyższego obowiązku następuje w przypadku, gdy wysokość środków obliczonych w sposób określony powyżej **nie przekracza 100 zł** w danym roku kalendarzowym oraz pod warunkiem, że wprowadzający sprzęt złoży marszałkowi województwa **w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku** zaświadczenia lub oświadczenie o pomocy de minimis w zakresie, o którym mowa w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1808).

W przypadku gdy wprowadzający sprzęt, pomimo ciążącego na nim obowiązku, nie przeznaczył na publiczne kampanie edukacyjne lub nie wniósł środków, albo przeznaczył lub wniósł je w wysokości niższej od należnej, marszałek województwa określa, w drodze decyzji, wysokość zobowiązania z tytułu środków.

Dokumenty, o których mowa wyżej (dotyczące zwolnienia z kampanii edukacyjnej oraz opłaty produktowej) należy złożyć w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego przy ul. Wyszyńskiego 1, 15 – 888 Białystok, osobiście lub przesłać pocztą na w/w adres.

Wpłat z tytułu opłaty produktowej oraz kampanii edukacyjnych należy dokonać na rachunek:

Województwo Podlaskie
Bank Ochrony Środowiska S.A. Oddział w Białymstoku
Nr: 1815401216205444524030007

Na przelewie należy podać nazwę i adres płatnika, z jakiego tytułu wnoszona jest wpłata, okres rozliczeniowy i rok, którego wpłata dotyczy; w przypadku wpłaty po terminie należy wyodrębnić kwotę odsetek.

Szczegółowe informacje dotyczące powyższego dostępne są na stronie internetowej www.wrotapodlasia.pl → rolnictwo i środowisko → środowisko → zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W przypadku wątpliwości i pytań odnośnie w/w zagadnień prosimy o kontakt z pracownikami Departamentu Ochrony Środowiska ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, V piętro, pok. 504, lub telefonicznie pod nr tel. 85 66 54 450 (ew. 66 54 411

Możliwość elektronicznego przedkładania sprawozdawczości przez przedsiębiorców poprzez Cyfrowy Urząd

1. W linku do obowiązującego wzoru sprawozdania, prosimy wybrać opcję „**Pobierz**” co pozwoli na zapisanie dokumentu w formacie *.doc. i wypełnienie go w edytorze tekstu.
2. Po wypełnieniu dokumentu na komputerze prosimy o jego zapisanie.
3. Następnie prosimy o wybranie na stronie Cyfrowego Urzędu opcji „**Wyszukaj usługę**” i wpisanie frazy „**pismo ogólne**”.
4. Pojawi się usługa: Pismo ogólne do podmiotu publicznego – Elektroniczna Skrzynka Podawcza.
5. Po wybraniu usługi klikamy na „**Wybierz urząd**”,
6. Wpisujemy „**marszałkowski**” i wybieramy opcję „**Szukaj**”,
7. Pojawi się Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego – zatwierdzamy wybór poprzez „**Wybierz**”. Otwarta usługa zawiera wzór pisma ogólnego na dole strony.
8. Wybierając opcje „**Wypełnij**”, wprowadzamy wymagane dane. W przypadku gdy podmiot składający dane posiada założone konto, dane do formularza pisma ogólnego zostaną wypełnione automatycznie.
9. Po wypełnieniu formularza prosimy o wybór „**Dodaj załącznik**” i dołączenie zapisanego wcześniej dokumentu i wybór opcji „**Dalej**”.
10. Prosimy o podpisanie certyfikatem zarówno załącznika jak i pisma ogólnego (podpisanie podpisem kwalifikowalnym lub profilem zaufanym ePUAP) poprzez wybór „**Podpisz certyfikatem**” wybierając „**Profil zaufany**” lub „**Certyfikat**”,
11. następnie „**Wyślij dokument**”.